

οί μισθοὶ πρώτης τάξεως συντακτῶν τακτικῶν συνεργατῶν τῶν ἀκρισιωτάτων δημοσιογραφικῶν ὁργάνων. Ὁ μόνος, ὅστις ἀμείβεται γενναίως, εἶνε ὁ ἐκδότης ἢ διευθυντής (Editor) καὶ μετ' αὐτοῦ ὀνομαστοὶ τινες ἀνταποκριταί, ὧν ἡ ἀποκλειστικὴ συνεργασία ἀγοράζεται διὰ πάσης θυσίας. Οἱ λοιποὶ λαμβάνουσι τὴν μετριωτάτην ἀμοιβὴν μιᾶς ἢ καὶ ἡμισσίας γκιρέας διὰ πᾶσαν ἔτυπον σελίδα, ἐὰν τὸ φύλλον εἶνε περιοδικόν, καὶ δύο ἢ τρεῖς γκιρέας τὴν στήλην (καὶ ποῖαν στήλην!), ἐὰν εἶνε μεγάλῃ τις ἔφημερίς.

Ὡς πρὸς τοὺς συντάκτας δὲ τοὺς συναποτελοῦντας ἰδίως τὸ γραφεῖον τῆς ἔφημερίδος, καὶ πάντοτε σχεδὸν νυκτερινὴν ἐργασίαν ἐκτελοῦντας, ἡ συνήθης αὐτῶν ἀμοιβὴ εἶνε ἕξ, πέντε, τέσσαρες, ἐνίοτε δὲ καὶ τρεῖς γκιρέαι καθ' ἑβδομάδα. Καὶ καὶ μὲν δὲν ἐργάζονται τὸ Σάββατον, καθότι αἱ καθημεριναὶ ἔφημερίδες δὲν ἐκδίδονται τὴν Κυριακὴν, καὶ χορηγεῖται εἰς αὐτοὺς κατ' ἔτος μηνιαία ἄδεια ἀπουσίας μεταξὺ Ἰουλίου καὶ Νοεμβρίου, ἀλλὰ ἡ τοσοῦτον γλίσχος δι' αὐτοὺς ἀντιμισθία εἶνε τοσοῦτω μᾶλλον ἀξιόμισμος, ὅσῳ ἡ τάξις αὕτη τῶν δημοσιογράφων δὲν ἔχει τὴν ἐνάμιλλον εἰς οὐδεμίαν ἄλλην χώραν. Μεταξὺ τῶν ἀποτελούντων αὐτὴν ὀλίγοι εἰσὶν οἱ μὴ ἐργάζαντες εἰς τὴν ἐργασίαν, οἱ μὴ γινώσκοντες κατὰ βῆθος ὅλα τὰ μυστήρια τοῦ ἐπαγγέλματος, καὶ μὴ ἐκμαθόντες αὐτὸ μεθ' ὀλίγου, ὡς τινα τέχνην, ἀρχόμενοι ἐκ τῶν στοιχειωδεστάτων αὐτοῦ. Οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι εἰσὶ τελειότατα κατηρτισμένοι, γνωρίζουσι ξένας γλώσσας, νομικὰ, πολιτικὴν οἰκονομίαν, ἱστορίαν, γεωγραφίαν, οἱ πλεῖστοι δ' αὐτῶν ἔχουσι μεγάλην ἰκανότητα εἰς τὸ νὰ ἀναλύσῃν ἢ συγκεφαλαιώσῃ μετὰ μεγίστης ἀκριβείας πολιτικὸν τινα λόγον, δικαστικὴν συνεδρίασιν ἢ ἔργον δραματικόν, ἢ καὶ νὰ γράψωσιν ἔτι ἄριστον τι, οὐ τὰς κυριωτάτας γραμμάς ὑποδεικνύει αὐτοῖς ὁ ἐκδότης. Γινώσκουσι δὲ καὶ τὴν στενογραφίαν, ὡς ἄλλοτε ὁ Δίκηνς, ὅστις τὸ φιλολογικὸν αὐτοῦ στάδιον ἐνεκαίνισεν ἐκπληρῶν τὸ ταπεινὸν καθῆκον συντάκτου δικαστικῶν τῶν πταισματοδικείων. Εἶνε ἐν ἐνὶ λόγῳ πρότυπα ὑπαλλήλων, ἢ δὲ πολὺ τιμωρ αὐτῶν ἐργασίᾳ ἐδικαιούτο νὰ τυγχάνῃ γενναιωτέρως ἀμοιβῆς.

Τὸ μόνον κεφάλαιον, ἐν ᾧ τὸ ταμεῖον τῆς ἔφημερίδος οὐδέποτε δεικνύεται φειδωλὸν, εἶνε ἡ δαπάνη διὰ τὴν ἀποστολὴν ἀνταποκριτῶν, εἴτε πρὸς παρακολούθησιν στρατοῦ τινος ἐν καιρῷ πολέμου, εἴτε ἐν εἰρήνῃ πρὸς μελέτην πολιτικῆς τινος καταστάσεως, περιέρχου τινὸς ἢ μετακρυψμένου τόπου. Εἰς τῶν ἀνταποκριτῶν τούτων, ὁ κ. A. Sala, ἀνομολογεῖ δικαίως ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιστάσει ἀνεχώρει μὲ ἀξιοπρέπειαν πρίγκιπος καὶ μισθὸν πρεσβευτοῦ, ἠδύνατό τις δὲ νὰ ἀναφέρῃ ἐνίοτε τῶν ἀρηγητῶν τούτων, πρὸς οὓς ἐπανερχομένους ἢ εὐαρέσκεια τῶν προϊσταμένων ἐκδηλοῦται ὑπὸ τὴν ἀπροσδόκητον μορφήν γραμ-

ματίου 25 χιλιάδων φράγκων. Ὁ "Αρχιβαλὸς Φόρβες, ὁ τῶν «Ἡμερησίων Νέων» ἀνταποκριτῆς, ὁ τύπος τοῦ εἴδους τούτου, εἶνε ἀδιαλείπτως καὶ ἐν πάσῃ στιγμῇ εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἀρχισυντάκτου τῆς ἔφημερίδος. Ἐχει κατ' οἶκον, ἐτοίμους πάντοτε εἰς ἐπὶ τούτῳ δωμάτιον, δύο ὁδοιπορικὰς στολὰς, μίαν μὲν χειμερινὴν ἢ διὰ ψυχρὰ κλίματά, ἄλλην δὲ θερινὴν ἢ διὰ τοὺς θερμούς τόπους. Ὀπλισμὸς, ἐνδύματα, τὰ πρὸς κατασκήνωσιν χρειώδη, ἵπποσκευαὶ καὶ λοιπά, πάντα δυνατὰ τις νὰ ἴδῃ ἐκεῖ, ὡς καὶ βαλάντιον ἔτι πληθῆρες χρυσοῦ, διαβητήρια καὶ συστατικὰ ἐπιστολὰς δι' ὅλας τὰς πρωτεύουσας. Ἀρκεῖ τηλεφωνικὴ τις διαταγὴ σταλλομένη πρὸς αὐτὸν ἐκ τοῦ γραφείου τῆς ἔφημερίδος, καὶ ἐν τῷ ἅμα ἀναχωρεῖ διὰ Ζανζιβάρ, Ἰνδίας ἢ τὴν Ῥωσίαν. Δυνατὸν εἶνε νὰ μείνῃ ἐπὶ ἕξ μῆνας ἢ καὶ ὅλον ἔτος χωρὶς νὰ χαράξῃ γραμμὴν· ἀλλ' ἄπαξ ἐπαναλαβὼν τὴν ἐργασίαν, ὅλον αὐτοῦ τὸν χρόνον, ὅλην τὴν δραστηριότητα, ὅλην τὴν ἀδάμαστον καρτερίαν, ὅλον αὐτοῦ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ἰδιόχουσαν ἰκανότητα ἀφιεροῖ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἔφημερίδος καὶ τῶν ἀναγνωστῶν τῆς· οὔτε θὰ κοιμηθῇ, οὔτε θὰ φάγῃ πλεόν· μία δὲ καὶ μόνῃ ἔσται ἡ κατέχουσα αὐτὸν ἰδέα — τὰ πάντα νὰ ἴδῃ, τὰ πάντα νὰ εἴπῃ. Τῇ ἀληθείᾳ τοιαύτῃ ἐκτακτος ὑπεροχὴ δίκαιον εἶνε νὰ ἀξιούται καὶ ἀμοιβῆς ἐκτάκτου.

## ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

[Ἐκ τῶν τοῦ Gaston Tissandier].

Καθ' ὃν χρόνον ὁ Carnot διηύθυνε τὰ στρατιωτικὰ τῆς Γαλλίας, σπουδαιότατη ἐγένετο ἐφεύρεσις, οὐκ ὀλίγον συντελέσασα εἰς τὰς νίκας τῶν Γάλλων. Ἐννοοῦμεν τὴν ἐφεύρεσιν τοῦ ἐναερίου τηλεγράφου, ὀφειλομένην εἰς τὸν ἀτυχῆ Κλαύδιον Chappe.

Ὁ Κλαύδιος Chappe, ἀνεψιὸς τοῦ ἀστρονόμου ἀββᾶ Chappe d'Auteroche, ἐγεννήθη ἐν τῷ νομῷ τῆς Sarthe. Νεώτατος ὢν υἱὸς πολυμελοῦς οἰκογενείας, ἔγινεν ἱερεὺς καὶ ἔλαβεν ἐκκλησιαστικὸν προίκισμα ἀποφέρον πρόσοδον σημαντικὴν, ἕνεκα τῆς ὁποίας ἠδυνήθη νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὰς περὶ τὴν φυσικὴν ἐρεῖνας.

Ὁ Κλαύδιος Chappe ἐξεπαιδεύθη ἐν τινι ἱεραικῇ σχολῇ παρὰ τὸν Ἄγγος· οἱ ἀδελφοὶ του, οὓς ὑπερβολικῶς ἠγάπα, διέμενον ἐντὸς σχολείου ἡμίσειαν λούραν ἀπέχοντος τῆς ἱεραικῆς σχολῆς. Ὅπως διασκεδάσῃ τὴν θλίψιν τοῦ χωρισμοῦ, ἐπενόησε τρόπον εὐφυέστατον ἀνταποκρίσεως. Κανὼν ζύλινος ἐστρέφετο ἐπὶ ἄζωνος φέρων εἰς τὰ ἄκρα δύο κανόνας κινητοῦς, διὰ τῶν ὁποίων ἐποίει σχήματα ἀντιστοιχοῦντα πρὸς τὰ γράμματα καὶ τὰς λέξεις. Τὸ παιδίον τοῦτο ἐπιπόνημα εἶναι ἡ ἀρχὴ τοῦ ἐναερίου τηλεγράφου, τὸν ὁποῖον ἐφεύρε κατόπιν κατὰ τοὺς πολέμους τῆς Δημοκρατίας χάριν τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ.

Μαθὼν ὅτι ἡ θανατικὴ ποινὴ ἐψηφίσθη κατὰ τῶν παραλαβόντων παρ' αὐτοῖς προγεγραμμένους, ἔφυγε μετημφισμέτος ἐκ τῆς οἰκίας τῆς κυρίας Vernet, καὶ περιπλανήθη εἰς τὰ περὶχωρα τῶν Παρισίων, μετ' οὐ πολὺ δὲ ἀναγνωρισθεὶς συνελήφθη ἐν τινι καπηλείῳ καὶ ἐφυλακίσθη εἰς Bourgl-la-Reine. Τὴν ἐπαύριον εὐρέθη νεκρὸς. Ὁ Condorcet εἶχε δηλητηριασθῆ διὰ δηλητηρίου, τὸ ὁποῖον ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ πάντοτε ἐν τῷ δακτυλίου.

Οὕτως ἀπέθανον ἐν ἡλικίᾳ πενήντα ἐτῶν, ὅσῳ γενόμενος τῆς ἐπαναστατικῆς δραμαγωγίας, εἰς τῶν μεγίστων ἀνδρῶν τῆς Γαλλίας καὶ τῶν θεμελιωτῶν τῶν ἀρχῶν τοῦ 1789, ἔνθερος μὲν ἀναδειχθεὶς τῆς ἐλευθερίας συνήγορος, φιλόλογος δὲ ἔγκριτος καὶ γεωμέτρης ἱκανός.

Διαρκούντος τοῦ ὀλεθρίου γαλλοπρωσσοῦ πολέμου τοῦ 1870, εἶδον ἐν ὠσάυτως τὴν ἐπιστήμην συντρέχουσαν ἀμφοτέρωθεν εἰς τε τὴν ἐπίθεισιν καὶ εἰς τὴν ἄμυναν. Καὶ οὐδένα μὲν ἀνέδειξεν Ἀρχιμήδην ἢ πολιορκία τῶν Παρισίων, ἀλλ' ἐδημιούργησε τὰ ἀγγελιαφόρα ἀερόστατα, τὰς ταχυδρομικὰς περιστράς καὶ τὰς φωτογραφικὰς ἐπιστολάς, αἵτινες μένουσιν ἐν τῇ ἱστορίᾳ ὡς εὐφροσύνῃ ἐφαρμογῇ τῆς φυσικῆς εἰς τὴν πολεμικὴν τέχνην. Ἡ πολιορκία τῶν Παρισίων ἔτυχε καὶ αὐτὴ ὑπερασπιστῶν, οἵτινες, καίτοι ἀτυχέστεροι τῶν ἀνδρῶν τοῦ 1792, ἀπέδειξαν οὐχ ἥττονα αὐτῶν ἀνδρείαν καὶ αὐταπάνησιν.

Τὸν Γουστάβον Lambert ὀφείλομεν νὰ ἀναφέρωμεν μεταξὺ τῶν ἡρώων τῆς ἐποχῆς ταύτης. Ὁ διευθύνων τὸν γαλλικὸν ἀπόστολον εἰς τὸν ἀρκατικὸν πόλον εἶχε καταταχθῆ ὡς ἄπλοῦς στρατιώτης εἰς τὸ 119<sup>ον</sup> σύνταγμα τῆς γραμμῆς. Τὰ δυστυχήματα τῆς πατριδος κατελύπησαν αὐτόν. Ὅτε οἱ Παρισιοὶ ἐξέστρέσαν τὴν 19 Ἰανουαρίου 1871 τὴν κατὰ τὸ Buzenval ἔξοδον, ὁ Γουστάβος Lambert ἐπροχώρησε γενναίως καὶ ὑπερηφάνως παρουσιάζων τὸ στῆθος εἰς τὸν ἐχθρόν. Αἶφνης ἔπεσε πολλὰς λαβῶν σφαίρας, καὶ ἀπέπνευσε μετὰ τινὰς ἡμέρας εἰς τὸ χειρουργεῖον τοῦ «Μεγάλου Ξενοδοχείου». Ὡς οἱ Ῥωμαῖοι τὸν ἡρωϊκῶν χρόνων, ἠθέλησε ν' ἀποθάνῃ ἵνα μὴ ἡττηθῇ.

[Ἡπειτὰ τὸ τέλος]

Ἐν Ἀγγλίᾳ ἡ ἐτησίᾳ δαπάνη πρὸς συντήρησιν ἐκάστου στρατιώτου εἶνε 2,500 φράγκα, ἐν Ῥωσίᾳ 1,202, ἐν Γαλλίᾳ 1,172 ἐν Βελγίῳ 1,047 φράγκα, ἐν Γερμανίᾳ 975, ἐν Τουρκίᾳ 922, ἐν Ἰταλίᾳ 917, ἐν Δανίᾳ 880, ἐν Ἰσπανίᾳ 775, ἐν Αὐστρίᾳ 720.

Πρὸς συντήρησιν τῶν κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν δυνάμεων ἡ μὲν Ῥωσία δαπανᾷ τὰ 34 ἑκατοστὰ τοῦ ὅλου αὐτῆς προϋπολογισμοῦ, ἡ Ἀγγλία τὰ 33 ἑκατοστὰ, ἡ Γαλλία τὰ 32, ἡ Δαυμαρκία τὰ 29, ἡ Γερμανία 27, ἡ Τουρκία 23, τὸ Βέλγιον 21, ἡ Αὐστρία 19, ἡ Ἰταλία καὶ Ἰσπανία 16.

Ὁ ἐν Σύρῳ λόγιος συνδρομητὴς τῆς «Ἐστίας» κ. Ε. Ἀθανασιάδης ἀπέστειλεν ἡμῖν διὰ τοῦ κ. Ἰω. Κυριακοῦ πρὸς δημοσίευσιν τὴν κατωτέρω ἐπιστολὴν τοῦ ἀσπίμου διδάκταλου Θεοφίλου Καίρη, ἣν κατὰ τύχην εὗρον ἐν τινι παντοπωλείῳ τῆς πόλεως Ἀνδρου. Ἐν τῇ ἐπιστολῇ ταύτῃ, ὡς θέλει Ἰεὶ ὁ ἀναγνώστης, ὁ Θεόφιλος Καίρης πλὴν τῶν πληροφοριῶν, ἃς ἀνακονοῖ περὶ τῶν πραγμάτων τῆς πατριδος εἰς τὸν πρὸς ὃν γράφει, μετὰ πικρίας ἅμα καὶ ὀλίψεως κατακρίνει μερικοὺς Ἀνδρούς, ὡς κατασκυλλοκταντὰς τῆς διαγωγῆς τῶν τὴν καλὴν Ἀνδρον. Ἡ σκληρὰ αὐτῇ ἐπιτίμησις τοῦ σεβασμοῦ ἀνδρὸς ἀφορμὴν ἔχει περὶ ἑρῶν ἐπιπέδιον τῆς κατὰ τὴν ἐπανάστασιν πολιτείας τῶν Ἀνδρῶν, τὸ δ' ἐπεισώδιον τοῦτο περιγράφει ἡ ἀφήγησις, ἣν προσάσσομεν τῆς ἐπιστολῆς, τοῦ κ. Ἀθανασιάδου, ἀφήγησις ἣν οὗτος συνγερμολόγησεν ἐκ προφορικῶν παραδόσεων γερόντων τινῶν τῆς Ἀνδρου, γενομένων μαρτύρων τοῦ συμβάντος.

Ἐν ἐπεισώδιον

## ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

ἐν Ἀνδρῶν.

«Πρωτῶν τινὰ τοῦ 1824 οἱ κάτοικοι τῆς Ἀνδρου παρετήρησαν μεταξὺ τῆς νήσου ταύτης καὶ τῶν Ψαρῶν στόλον τινὰ πολυάριθμον, ὃν ὑποβέσαντες ὡς τὸν θωμανικὸν, ἔσπευσαν τινὲς ἐκ τῶν γερόντων νὰ συγκαλέσωσι συνέλευσιν τῶν προϋχόντων ἐν τῇ Μητροπόλει, προεξάρχοντος τοῦ μακαρίτου Διονυσίου ἀρχιερέως, ὅπως διασκεφθῶσι περὶ τοῦ πρακτέου. Καὶ δὴ κατισχυσάσας ἐν αὐτῇ τῆς γνώμης τῶν δειλιασάντων Φραγκίσκου Δελλαγραμμάτικα καὶ Ἰωάννου Πέτα ἢ Ψυροφονιά, εὐλογον ἐκρίθη ὅπως ἐπιτροπὴ τις ἐκ τῶν τὴν γνώμην τῆς ὑποταγῆς συμμεριζομένων προσέλθῃ τῷ στολάρχῳ Χοσρέφ πασᾶ καὶ μετὰ φιλοδωρημάτων ἀξιολόγων προσφέρωσι τὴν δῆθεν ὑποταγὴν τῶν κατοίκων τῆς νήσου. Ἄλλ' οἱ ἀρειμάτιοι ναυτικοὶ καὶ οἱ πλείστοι ἐκ τῶν προϋχόντων ἀντέστησαν θανάσιμως, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ κληρικοὶ, πολυάριθμοι τότε ἐν τῷ τόπῳ τυγχάνοντες. Ἐνεῦθεν λοιπὸν ἕρις σφοδρὰ καὶ διχοστασία καὶ ὀχλοβοὴ καὶ συναθροίσεις παντοῖαι. Ἄλλ' ἡ συμφορὰ τῆς ἀτυχοῦς νήσου τῶν Ψαρῶν ἐπηρέαζε λεληθότως πῶς τὰ πνεύματα τῶν κατοίκων τῆς φιλειρηνικῆς νήσου, καὶ μετὰ πολλὰς σκέψεις τινὲς τῶν γερόντων ἀπεφάσισαν ἐν μυσικότητι ἵνα νύκτωρ ἀπέλθωσι μετὰ φιλοδωρημάτων πρὸς τὸν πασᾶ, καὶ σώσωσι δῆθεν τὸν τόπον ἀπὸ τῆς ἀπειλοῦσης αὐτὸν πανολεθρίας, καθόσον πολὺ ἐφοβοῦντο ὅτι τὴν αὐτὴν ἠθέλει ἐποστῆ τύχην, οἷαν καὶ οἱ ἀτυχεῖς γείτονες Ψαριανοὶ. Πληροῦσι λοιπὸν, λάθρα τῶν ναυτικῶν καὶ τῆς κρατούσης ἐπαναστατικῆς ἀρχῆς καὶ τῶν ἄλλων ἀρχόντων, ἀλευτικὸν πλοιαρίον παντὸς εἶδους ἐξαιρέτων ἐδραμάτων, γλυκισμάτων, ὀπωρικῶν, ἀμνῶν, μοσχारीων, ἀνοδοσεμῶν, καὶ κωπηλατοῦντες πορεύονται πρὸς τὸν ἐκ τῆς ἄκρας νηνεμίας ἐπιραινόμενον μεταξὺ Ψαρῶν καὶ Ἀνδρου στόλισκον. Ἄλλ' ὁποῖα ὑπῆρξεν ἡ ἐκπληξίς των ἅμα ὡς προσεγγίσαντες εἶδον ὅτι ὁ ὡς θωμανικὸς ἐκληφθεὶς ἦτο ἐλληνικὸς στόλος! Δεινὸς φόβος καὶ ἀμηχανία κατέλαβε πάντας τοὺς ἐν τῷ πλοιαρίῳ εὐρισκομένους. Οἱ μὲν ἔλεγον νὰ στραφῶσι πρὸς τὰ ὀπίσω, οἱ δὲ νὰ προσέλθωσι τῷ ναυάρχῳ Με-